herpy

GEKKOER

Hemidactylus imbricatus

Hemidactylus imbricatus er en liten, stripete ørkengekko fra det sørlige Pakistan med en tykk, gulrotformet hale som er fettlageret dens. Den lever skjult på tørr jord om dagen og jakter om natten, trenger bare et lite terrarium og kan holdes sammen i par eller små grupper.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Carrot-tail viper gecko Tidligere navn: *Teratolepis fasciata* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**7-10 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Klippelevende og bakkelevende**
Biotop	**Halvørken**
Vanskelighetsgrad	**Nybegynner**

STELL

Min. terrarium	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Varmeplass	**32-35 °C**
Temperatur, natt	**20-25 °C**
Luftfuktighet	**40-50 %**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis, én hann med flere hunner eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**10-12 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**60-80 dager** ved 24-27 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hemidactylus imbricatus er lett å kjenne igjen på halen. Den er kort, tykk og tilspisset som en gulrot eller en rødbete, og den er dekket av store, takstenformede skjell, hvorav noen sitter som små plater på oversiden. Artsnavnet *imbricatus* henviser til de takstenaktig overlappende skjellene på ryggen og særlig på halen. De kjølede skjellene minner om skjellene hos enkelte hoggormer. Halen er et fettlager som hos mange ørkengekkoer, og en fyldig hale viser at dyret er i god hold.

Tegningen består av beige og svarte lengdestriper fra nakken til halerota, som med jevne mellomrom brytes av hvite flekker. Flekkene flyter sammen til lyse tverrbånd. Kroppen er litt flattrykt, bena er lange og slanke, og dyret blir omtrent 7-10 cm inkludert hale. Hannene har preanalporer og tydelige hemipenis-poser ved halerota, så kjønnet er lett å se.

Arten ble beskrevet i 1853 under navnet *Homonota fasciata* og het fra 1869 *Teratolepis fasciata* i knapt 140 år. I 2008 ble slekten *Teratolepis* slått sammen med *Hemidactylus*. Det gamle artsnavnet var da opptatt av en annen *Hemidactylus*, og arten fikk derfor det nye navnet *Hemidactylus imbricatus*. Du vil fortsatt se det gamle navnet i mange stellveiledninger og hos forhandlere.

Dyrene er stille og forholdsvis fredelige mot artsfrender. Arten er sosial, slik at hanner og hunner kan gå sammen, og den egner seg for nybegynnere. Den er likevel ikke til å ta opp hver dag. Som mange gekkoer kan den kaste halen, og den vokser ikke alltid ut i samme form igjen.

Utbredelse og leveområde

Hemidactylus imbricatus er bare sikkert kjent fra det sørlige Pakistan, særlig provinsen Sindh og området ved Indus-elva og deltaet. Den finnes blant annet ved en gravplass mellom byene Gharo og Mirpur Sakro nær Karachi. Iran er også oppgitt, men forekomsten der er usikker.

Tidligere er også India og Sri Lanka oppgitt, blant annet typelokaliteten Jalna i Maharashtra samt Assam og Khasi Hills. Funnene fra India og Sri Lanka er sannsynligvis feil og kan dreie seg om den nærstående *Hemidactylus albofasciatus*. Gekkoen er kjent fra få dyr, så utbredelsen er dårlig avgrenset, og kartet viser bare Pakistan.

> **Naturlig utbredelse:** Pakistan.

LEVEOMRÅDE

Hemidactylus imbricatus sitter om dagen i skjul på tørr, løs jord og bruker sannsynligvis også murer av murstein. Den deler leveområde med flere andre gekkoer, blant annet *Eublepharis macularius* og flere arter i slekten *Hemidactylus*.

Landskapet er lavland med tørr, løs bunn, steiner og menneskeskapte skjul. Klimaet i Sindh er varmt og tørt; temperatur og fuktighet på selve leveområdet er ikke kjent. Om dagen gjemmer dyrene seg i sprekker og under steiner, og de jakter i skumringen og om natten.

Stell

TERRARIET

Til et par eller en hann med to hunner rekker et terrarium på 40 × 30 × 30 cm (lengde × bredde × høyde). Målene kan også snus, slik at terrariet er 30 cm langt og 40 cm dypt. Til ett til to dyr kan 20 × 20 × 20 cm gå, men det er knapt, og et større terrarium gir både mer stabile temperaturer og bedre plass til flere skjul. Har du tre til seks dyr, bør terrariet være minst 30 × 30 × 30 cm, og jo flere dyr, desto større.

Hemidactylus imbricatus er mest en bunnbeboer, men den klatrer gjerne på ru overflater. Kle bakveggen med et ru materiale som kork eller steinplater, og legg ut lave steiner, korkrør og biter av korkbark som skjul både på den varme og den kalde siden. Ungene kan krabbe på glass, så lukk alle sprekker.

Som bunnsubstrat brukes 2-3 cm fin sand, gjerne en ørkenblanding for krypdyr. Dyrene graver, så tunge steiner og skiferplater må stå på bunnen av terrariet og ikke oppå sanden, ellers kan de falle ned over dyrene. Gi terrariet ventilasjon, slik at det tørker igjen noen timer etter spraying.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet ligger på 25-30 °C. Angivelsene varierer fra 25-30 °C om sommeren til 24-29 °C med et varmt sted på omtrent 35 °C. Lag derfor et varmt område på 32-35 °C, målt på overflaten med et infrarødt termometer, med en varmematte eller en liten varmepære styrt av en termostat. Dyret må kunne velge mellom varmt og kjølig, og skjulene skal ligge begge steder.

Om natten kan temperaturen synke til 20-25 °C. Det tilsvarer et fall på 3-5 °C, eller ned til omkring 20 °C. Hold deg i den varme enden av skalaen hvis dyrene er unge eller drektige. I en vinterpause på to til tre måneder kan temperaturen i terrariet få synke 5-10 °C i takt med romtemperaturen, og lyset kortes ned. Det stimulerer avlen. Mål med et digitalt termometer, og legg ikke varmekilder som kan brenne dyret, på bunnen.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Hemidactylus imbricatus kommer fra et tørt område og klarer seg best med en forholdsvis lav luftfuktighet på omtrent 40-50 %. Spray terrariet lett med vann to til tre ganger i uken om kvelden, slik at det sitter dråper på veggene og skjulene. Dyrene slikker dem i seg. Angivelsene varierer fra annenhver dag til minst to til tre ganger i uken, så tilpass rytmen etter hvor fort terrariet ditt tørker.

Bunnen skal være tørr, og det må ikke stå vann på bunnen. Det er ikke nødvendig med en vannskål hvis du sprayer jevnlig, men en liten og lav skål gjør ingen skade. Lag et fuktig skjul av for eksempel en liten boks med fuktig sphagnum eller kokosjord. Der kan dyrene skifte hud, drikke og legge egg. Bruk et hygrometer, slik at du er sikker på at fuktigheten ikke ligger over 50 % over lengre tid.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Hemidactylus imbricatus er aktiv i skumringen og om natten og krever ikke spesielt lys. UVB er ikke nødvendig. Gi i stedet dyrene kalk med D3-vitamin gjennom fôret. Vil du likevel gi et svakt UVB-lys, velg et rør for skyggedyr over den ene halvdelen av terrariet, og sørg for rikelig med mørke skjul.

Ha lyset eller varmelampen på omtrent 12 timer om dagen om sommeren. I vinterpausen kan daglengden kortes ned til 8-10 timer i to til tre måneder. Bruk en tidsbryter. Om natten skal det være mørkt eller bare svak varme uten lys.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Hemidactylus imbricatus er insektetere. Gi voksne dyr levende insekter en til to ganger i uken: middels store sirisker, små dubia-kakerlakker, voksmøllarver og enkelte hussirisker. Insektene bør ikke være lengre enn avstanden mellom øynene på dyret. Dyrene er glupske og kan ta ganske store byttedyr, og noen tar fôret fra en pinsett. Det er likevel best å la dem jakte selv, så lenge du kan se at alle får nok.

Fôrinsektene må selv ha fått godt fôr før de serveres, og pudres med kalk og av og til med et multivitaminpulver. Bruk kalk med D3-vitamin hvis dyrene ikke har UVB. Dyr med en tykk, fin hale er i god hold. En tynn hale betyr at dyret må ha mer eller bedre fôr.

Unge dyr må fôres hyppigere. Ungene får mindre insekter annenhver til hver tredje dag, for eksempel små sirisker, spretthaler, ovnsfisk og små voksmøllarver. Det kan være en utfordring hvis du ikke selv avler fôrdyr, fordi ungene er veldig små.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Hemidactylus imbricatus er stille og rolig og kan med tiden bli vant til håndtering, men den er et dyr man ser på. Den kan kaste halen hvis den blir redd eller klemt, så ta aldri tak i halen, og la dyret krabbe fra hånd til hånd i korte stunder. Nye dyr må ha et par uker i fred før du håndterer dem.

Arten er nattaktiv og kommer fram når det begynner å skumre. Når dyrene er vant til terrariet, ses de også om dagen, men de er da lite aktive. Sett terrariet i en stue der det ikke er mye støy om natten.

I motsetning til mange gekkoer er arten heller sosial. Hanner og hunner kan holdes sammen uten problemer, og en hann og to hunner kan gå sammen hele året. Om flere hanner kan gå i samme terrarium på lengre sikt, er ikke kjent. Start derfor med et par eller en hann og to hunner, og følg med på bitt, tapte haler og dyr som trekker seg unna. Skill dyrene hvis det blir uro, eller hvis et svakere dyr blir holdt borte fra fôret.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnet kan ses tidlig. Hannene har preanalporer foran kloakken, som hunnene mangler, og ved en alder på to til tre måneder kan en erfaren holder med et godt forstørrelsesglass skille kjønnene. Hos voksne hanner er hemipenis-posene ved halerota tydelige.

Dyrene kan bli kjønnsmodne ved omkring 10 måneder, men det er best å vente med å sette dem sammen til de er omkring ett år gamle. Vent også til hunnen er utvokst og i godt hold med en fyldig hale.

PARRING

Avl lykkes lett i fangenskap. En vinterpause på to til tre måneder med kortere dager og litt kjøligere temperatur, eller en gradvis forlengelse av daglengden om sommeren, setter i gang paringen. Dyrene kan gå sammen hele året, og i så fall skjer paringen uten at du trenger å gripe inn.

Ved paringen biter hannen hunnen lett i nakken, og man kan se små bittmerker etterpå. Det er normalt, men følg med på at hunnen ikke blir jaget. Gi hunnen rikelig med kalk og insekter hele sesongen, fordi hvert kull tærer på kalkreservene hennes, og ta henne ut av avl hvis hun går ned i vekt. *Hemidactylus imbricatus* er en flittig egglegger, så hunnen må følges tett.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen er drektig i omkring 30 dager og legger deretter to egg om gangen. Hunnen kan legge annenhver til hver tredje uke i sesongen, men antallet kull i året er ikke kjent i detalj.

Eggene graves ned i løs sand eller legges i et fuktig skjul. Hunnen velger ofte samme sted gang på gang, så det kan lønne seg å vite hvor det stedet er. Grav eggene forsiktig fri, og flytt dem til en rugemaskin uten å vende dem.

INKUBASJON

Eggene legges i sand eller et annet substrat i en liten boks i en rugemaskin. Hold sanden lett fuktig langs kanten og temperaturen på 26,5 °C om dagen og 24,5 °C om natten. Det gir et nesten likt kjønnsforhold. Bruk derfor 24-27 °C, og vend ikke eggene når du flytter dem.

Ved de temperaturene klekker eggene etter omkring 60-80 dager. Hvordan temperatur og fuktighet påvirker kjønnet, er ikke kjent i detalj, så hold deg til tallene ovenfor. Egg som faller sammen eller blir misfarget, er som regel døde, men la dem ligge til du er sikker.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene ligner foreldrene i miniatyr og skifter hud første gang innen et døgn etter klekkingen. La dem bli i rugemaskinen til de har skiftet hud. Flytt dem deretter til små bokser, for eksempel siriskebokser, med et tynt lag sand og en bit kork som skjul. Spray dem lett annenhver dag, slik at de kan drikke.

Gi dem de minste fôrdyrene annenhver til hver tredje dag: nyklekkede sirisker, spretthaler, ovnsfisk og små voksmøllarver, pudret med kalk. Unger som er oppdrettet sammen, kan godt vokse opp i samme boks, men del dem hvis noen blir bitt eller sakker akterut i veksten. Ungene kan krabbe på glass, så lukk bokser og terrarier omhyggelig.

Helse og vanlige feil

Rådene her gjelder små ørkengekkoer generelt. Typiske feil hos *Hemidactylus imbricatus* er:

- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos avlshunner og ungdyr. Det kan gi bløte kjever, krumme lemmer og skjelvinger. Pudre alle fôrinsekter, og gi gjerne insektene godt fôr før de går til gekkoen.
- For høy fuktighet og for våt bunn, som gir hudproblemer og sopp. Terrariet skal tørke opp noen timer etter spraying.
- Hudrester som sitter fast på tær og halespiss. Gi et fuktig skjul, og løsne restene forsiktig med lunkent vann.
- Tapt hale. Den vokser ikke alltid ut i samme form, og dyret mister fettlageret sitt.
- Underernæring og for lite vann. En tynn hale og en innfallen kropp viser at dyret må ha mer og bedre fôr.
- Slagsmål og stress hvis dyrene bor for trangt. Skill dem ved bitt og uro.

Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.